

Kézikönyv az *Iskola másként* hétre

Híánypótló tanári kézikönyv jelent meg *Iskola? Másként!* címmel Demény Piroska és Birta-Székely Noémi szerkesztésében az Egyetemi Műhely Kiadó gondozásában Kolozsváron, 2016-ban. A kötet kalauza lehet az óvodában, az általános iskola elemi és felső tagozatán, valamint a középiskolában tanító pedagógusoknak az oktatási intézmények által a 2011/2012-es tanév óta kötelező módon megszervezendő *Iskola másként* hét tevékenységeinek a megtervezésében és megvalósításában. Ezt a hetet azzal a szándékkal vezették be az oktatási intézményekbe, hogy a tevékenységei hozzájáruljanak az óvodás és iskolás gyermekek tanulási képességének, valamint szocio-emocionális kompetenciájának a fejlődéséhez. A jól szervezett *Iskola másként* programjai olyan teret biztosíthatnak a tanulásnak, ahol mind a gyerekek, mind a pedagógusok kifejezhetik kreativitásukat, ahol az elsajátított ismereteket összefüggésbe tudják hozni azok mindennapi életben történő alkalmazhatóságával. „A bevezetését követő években minden iskolában nagy lelkesedéssel fogadták az *Iskola másként* hetet, és kreatívabbnál kreatívabb ötletek kivitelezését tervezték a közösségek. [...] Évek teltevel azonban lankadt a lelkesedés: az osztályközösségek kifogytak az ötletekből, a szervezés nehezen megy” – áll a kötet *Bevezetőjében*. Mi sem bizonyítja ezt jobban, hogy maga a minisztérium is az idei tanévtől változtatott a szerve-

zés módszertanán: nagyobb szabadságot adott az intézményeknek mind az időpont megválasztásában, mind a szervezésben. A kézikönyv is ezen az állapoton kíván segíteni, olyan ötleteket kínálva a pedagógusoknak, amelyek szabadon továbbvihetők, kreatívan kezelhetők, a helyi körülményekhez igazíthatók.

A kötet két nagy szerkezeti egységre tagolódik. A *Bevezető* után az első szerkezeti egység két tanulmányában a szerzők részletesen foglalkoznak az óvodás és kisiskolás korú gyermekek (Demény Piroska), valamint a serdülőkorúak életkori és egyéni sajátosságainak a tanulási folyamatban betöltött szerepével (Birta-Székely Noémi). Fontos ez az elméleti összegzés, hiszen tudatosítja, hogy az iskolán kívüli tevékenységek szervezése is az érintett korosztályok jellemzőinek, a tanulók egyéni különbségeinek a figyelembevételével történhet meg hatékonyan.

Ezt a hetet azzal a szándékkal vezették be az oktatási intézményekbe, hogy a tevékenységei hozzájáruljanak az óvodás és iskolás gyermekek tanulási képességének, valamint szocio-emocionális kompetenciájának a fejlődéséhez.

A második szerkezeti egység az iskolán kívüli nevelési lehetőségek közül mutat be néhány jó gyakorlatot. A kötetben bemutatott 13 projektet sokszínűség jellemzi mind a megcélzott korosztály, mind pedig a tematika vonatkozásában. A gyűjteményben helyet kaptak olyan projektek, amelyek az óvodás korosztálynak szólnak (pl. *Tovatuűnő mestersegek nyomában*), olyanok, amelyek az általános iskola alsó tagozatát tekintik célcsoportnak (pl. *Csipike birodalma*), olyanok, amelyeknek résztvevői az általános iskola felső tagozatos tanulói lehetnek (pl. *Lovagképző erdei iskola*), és olyanok is, amelyeket középiskolás tanulóknak szerveztek (pl. *A kamera nyelvén*). A projektek a legkülönbözőbb témaköröket ölelik fel: múltunk és hagyományaink megismerése (találkozás a néptáncsal, népi mestersegekkel és tevékenységformákkal, helyi műemléképület megismerése), történelmünk egy szeletének a tanulmányozása, testnevelés és sport, filmkészítés, érzelmi intelligencia fejlesztése stb. A bemutatott projektek külön érdeme, hogy mellékletként tartalmazzák azokat a tartalmakat (énekeket, verseket, játékokat stb.), amelyeket a projektek tervezői és kivitelezői a a kitűzött célok elérése érdekében a alkalmaztak.

A projektek némelyike változatlanul megvalósítható a kötetben megtalálható formában, mások ötletet adhatnak a pedagógusoknak, hogy saját településükhöz, saját intézményükhöz igazított tevékenységeket találjanak ki. A projektek ugyanakkor mintát is nyújtanak arra vonatkozóan, hogy általában miként érdemes és eredményes megszervezni az iskolán kívüli tevékenységeket: a tanulók bevonásával a tervezésbe és a megvalósításba, a mozzanatok aprólékos előkészítésével, külső segítők és szülők közreműködésével, a legváltozatosabb színtereken stb.

Összességében elmondható, hogy a kötetben szereplő projektek magukon viselik azokat a jellemzőket, amelyekkel az *Iskola másként* hét tevékenységeinek rendelkezniük kell: transzdiszciplináris jellegűek, a tapasztalati úton történő és interaktív tanulásra építenek, innovatívak, a szülőkkel, a helyi intézményekkel és egyesületekkel való partnerségben valósíthatók meg. A kézikönyv a címében szereplő *Másként!* imperatívuszának a teljesítésében tud segíteni azoknak a pedagógusoknak, akik az *Iskola másként* hetet vagy más extracurriculáris tevékenységet valóban a másság, vagyis a megtapasztalás, az elmélyülés, a feltárás, a felfedezés, az alkotás érdekében az élményszerű együttlétnek a jegyében képzelik el.

Demény Piroska – Birta-Székely Noémi (szerk.): *Iskola? Másként!* Egyetemi Műhely Kiadó, Bolyai Társaság, Kolozsvár, 2016.

Szerzők

András Szilárd Károly

BBTE, Matematika és Informatika Kar,
Magyar Matematika és Informatika
Intézet, Kolozsvár

Bartalis Kata-Szilvia

Tálfentum Református Iskola, Kolozsvár

Boda Székedi Eszter

Márton Áron Főgimnázium, Csíkszereda

Buryán Tünde

KMDSz, Kolozsvár

Demény Piroska

BBTE, Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Pedagógia és
Alkalmazott Didaktika Intézet, Kolozsvár

Kánya Enikő

Gál Sándor Általános Iskola,
Csíkszentgyörgy

Kelemen Kinga

Babeş-Bolyai Tudományegyetem,
Biológia és Geológia Kar, III. év

Muhi Sándor

Kölcsey Ferenc Főgimnázium,
nyugalmazott tanár, Szatmárnémeti

Nagy Anna

Apáczai Cserei János Elméleti Líceum,
Kolozsvár

Orbán Gyöngyi

BBTE, Bölcsészettudományi Kar,
Magyar Irodalomtudományi Intézet,
Kolozsvár

Ozsváth Judit

BBTE, Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Pedagógia és
Alkalmazott Didaktika Intézet, Kolozsvár

Pálfi Levente

János Zsigmond Unitárius Kollégium,
Kolozsvár

Péter Éva

BBTE, Református Tanárképző
Kar, Református Tanárképző és
Zenepedagógia Intézet, Kolozsvár

Rusz Csilla

Szacsvey Imre Általános Iskola,
Nagyvárad

Szántó Báborka

BBTE, Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Pedagógia
és Alkalmazott Didaktika Intézet,
Székelyudvarhely

Timár Rita

Babeş-Bolyai Tudományegyetem,
Biológia és Geológia Kar, III. év

Magister Kiadó

Apáczai Csere János Pedagógusok Háza

Felelős Kiadó: Burus-Siklódi Botond igazgató

530241 Csíkszereda, Taploca u. 20. sz.

Tel: +40266-372139

E-mail: ccd@ccdeduhr.ro

ISSN 1583-6436

Formátum B5, Példányszám: 300

Tanulmányok beküldése:

<https://docs.google.com/forms/d/1a75zwtyAJ-p3s40lSu92Qq9tWqdpBizgFF1IaiveDqA/viewform>
magiszterfolyoirat@gmail.com

Megrendelésre vonatkozó információk: <http://rmpsz.ro/hu/h/81/magiszter>

Készült az Alutus Nyomdában, Csíkszereda

Felelős vezető: Hajdú Áron igazgató